

ПУБЛИКАЦИИ НА ПРОФ. НИКОЛАЙ П. КОВАЧЕВ

I. НАУЧНИ ПУБЛИКАЦИИ

1942

I.1. ПАНОНСКИ ЛЕГЕНДИ. Жития на Св. Кирила и Методия. Севлиево, к-во “Братство”, 64 с., тираж 2000 бройки.

1946

I.2. ПАНОНСКИ ЛЕГЕНДИ. Жития на Св. Кирил и Методий. Превел Н. Лазурин. Севлиево, к-во “Братство”, 80 с., второ издание, тираж 3000.

I.3. АДАМ МИЦКЕВИЧ. Живот и творчество. Севлиево, б-ка “Вечни извори”, к-во “Братство”, 64 с., тираж 3000.

Популярна студия за поета по случай 150 години от рождението му. Авторът я посвещава на “моите учители проф. Иван Леков и проф. Петър Динеков”, които са запалили първи обичта му към полската литература. Посочва се и библиография за поета в нашия печат по години.

Рец.: Й о р д а н о в, Виктор. Севлиево, 1946. (Отзив-лист); М и л е в, П. Адам Мицкевич от Н. Ковачев. – Л и т е р а т у р е н б ю л е т и н (Шумен), № 4, 30 апр. 1947; Ч е р н о к о ж е в, Петко. – С т о ж е р, № 21, 9 апр. 1947. Съ щ о и в – Л и т е р а т у р е н п о д е м (Стара Загора), № 6, 15 юни 1947.

I.4. ПАНОНСКИ ЛЕГЕНДИ. Жития на Св. Кирила и Методия. Превел от старобългарски Николай Ковачев. Трето издание. Севлиево, к-во “Братство”, 64 с., тираж 6000.

1956

I. 5. СЕВЛИЕВСКИЯТ УЧИТЕЛ И РЕВОЛЮЦИОНЕР НИКОЛА ДАБЕВ. – Н а р о д н а п р о с в е т а, 1956, № 11, 47–50.

Засягат се наличните сведения за живота и дейността на националреволюционера от Априлското въстание в Ново село, Троянско.

I.6. АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ В СЕВЛИЕВСКО, ОТРАЗЕНО В НАРОДНАТА ПЕСЕН. – Е з и к и литература, 1956, № 3, 241–243.

В отделни народни песни от Севлиево се сочат случки и дейци, свързани с Априлското въстание от 1876 г. – Стефан Пешев, Йонко Карагъзов, Филъо Радев, Христо Филев.

1957

I.7. НОВОТКРИТ ФРАГМЕНТ ОТ БАТОШЕВСКИЯ НАДПИС. – Б ъ л г. език, 1957, № 2, 143–146.

Публикува се за пръв път трети фрагмент от каменен надпис за основаването на Батошевския мъжки манастир в средата на XIII в.

1959

I.8. ЗА МЕСТОНАХОЖДЕНИЕТО И ИМЕТО НА СРЕДНОВЕКОВНОТО СЕЛИЩЕ ВИТЕН. – Б ъ л г. език, 1959, № 4–5, 424–425.

Локализира се средновековното укрепено селище *Витенград*, отбелязано в Батошевския надпис от XIII в., в м. Града на платото Вита стена и се изяснява етимологията му.

I.9. ЕДИН НЕИЗВЕСТЕН НАДПИС ОТ БАТОШЕВСКИЯ МАНАСТИР. – И з в. на Археологическия институт, 22, 1959, 352–356.

Надпис от XIII в., споменаващ селището *Хотел* (град), локализирано в м. Дживизни бунар, на северозапад от Севлиево; сега подложено на системни археологически разкопки. Редом с него се отбелязва и името *Търнов*(град).

1960

I.10. ДВЕ СТАРИННИ СЕЛИЩА В СЕВЛИЕВСКО И ТЕХНИТЕ ИМЕНА: АГАТОВО И БЕРИЕВО. – Б ъ л г. език, 1960, № 6, 515–518.

Предполага се, че днешните имена са наследени от имената на тракийските селища *Агатопара* и *Берипара*, намирали се в територията на римския град Никополис ад Иструм при с. Никюп, Великотърновско. Локализирант се при с. *Агатово* и *Бериево*, Севлиево.

1961

I.11. МЕСТНИТЕ НАЗВАНИЯ ОТ СЕВЛИЕВСКО. БАН, ИБЕ. С., 1961, 300 с.

Монографията обхваща местните имена в землищата на 44 села от бивша Севлие夫ска околия на площ от 1420 км². Имената са подложени на етимологичен и структурно-граматичен анализ и въз основа на тях се правят изводи за езиково-поселищните отношения в региона от дълбока древност до наши дни.

Рец.: В т ъ г л е н о в, Михаил. Местните названия в Севлие夫ско. – Б т ъ л г. език, 1963, № 2, 165–172; Т о д о р о в, Димо. Книги от наши автори: “Местните имена от Севлие夫ско”, Н. Ковачев. – Б а л к. знаме (Габрово), № 101, 8 дек. 1962; М i h â e s c u, Н. Kovačev, Nikolai P. Noms de localités district de Sevlievo, SBS, 1962, 300 p. – R e v u e des études sudest européennes, 1965, № 3, 329–331.

1961

I.12. ОЩЕ НЕЩО ЗА МЕСТОНАХОЖДЕНИЕТО И ИМЕТО НА СРЕДНОВЕКОВНОТО СЕЛИЩЕ “ХОТЕЛ”. – Б т ъ л г. език, 1961, № 5–6, 516–519.

Названието на селището се свързва със старинно лично име *Хот(о)+ел*. Вж. № 9.

1962

I.13. СЕВЛИЕВСКИ СЕЛИЩНИ ИМЕНА ОТ СЛАВЯНСКИ ПРОИЗХОД: КРАМОЛИН, КРЪВЕНИК И СУХИНДОЛ. – Б т ъ л г. език, 1962, № 1–2, 111–115.

И в трите имена са запазени старинни средновековни основи.

I.14. ПАНАГЮРСКИТЕ И КОПРИВЩЕНСКИТЕ ПРЯКОРИ НА -ЕК В СВЕТЛИНАТА НА ТОПОНИМИЧНИЯ МАТЕРИАЛ ОТ ГАБРОВСКО, СЕВЛИЕВСКО И ТРОЯНСКО. – Б т ъ л г. език, 1962, № 3, 217–220.

Добавя се нов топонимичен материал, който посочва разпространението на -ек антропонимите и на север от Средна Стара планина, а не само в Средна гора.

1965

I.15. МЕСТНИТЕ НАЗВАНИЯ В ГАБРОВСКО. С., БАН, ИБЕ. 200 с.

Рец.: Ценен труд за местните названия в Габрово. – Б а л к. знаме (Габрово), № 125, 16 окт. 1965; М i h â e s c u, Н. Noms de lieux de Gabrovsko.

Académie des Sciences, Sofia, 1965, 200 p. – *R e v u e des études...*, Bucarest, 1967, № 3–4, 653–654.

Монографията обхваща 476 км² площ със землищата на 16 селищни общини с около 7618 топонима в бивша Габровска община в горното течение на р. Янтра.

I.16. ИЗ МИНАЛОТО НА ГЕРОИЧЕН КРЪВЕНИК. [По случай 90 години от Априлското въстание 1876 – 1966.] В. Търново, 40 с.

Кратък очерк за миналото и Априлското въстание в родното село на автора Кръвеник, Севлиево.

I.17. АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ В СЕВЛИЕВСКО. – В: А п р и л с к о т о въстание, 1876 в Габровския край. Габрово, 36–46. (Студия).

I.18. АНТРОПНИМИЧНИ ОЙКОНИМИ ОТ СЕВЛИЕВСКО В ТУРСКИ ДОКУМЕНТИ ОТ XV ВЕК. – Т р у д. на ВПИ “Братя Кирил и Методий” – В. Търново, 1966, 90–112.

Разглежда се историята и етимологията на селищните имена *Бѹкурово, Врѹбево, Дамѹново, Дѹбево, Добромѹрка, Дѹшево, Кѹдевици, Млѹчево* и *Хѹрево*.

1967

I.19. ИВАН СТАНЧЕВ ТОПУЗОВ – НАРОДЕН УЧИТЕЛ И РЕВОЛЮЦИОНЕР. – В: С е в л и е в о и Севлиевският край, 1, 1967, 155–158.

Участник в подготовката на Априлското въстание в с. Гѹбене, Севлиево.

I.20. ЕДИН ЗАБРАВЕН ЗОГРАФ – “АТАНАС МИНЧУВ ОТ БАТОШУВУ”. – В: С е в л и е в о и Севлиевският край, 1, 1967, 164–167.

Известен зограф на икони от с. Батошево, Севлиево, шурей на организатора на Априлското въстание в Севлиево, Стефан Ив. Пешев.

I.21. НЯКОЛКО ТУРСКИ ДОКУМЕНТА ЗА ПОЛОЖЕНИЕТО НА СЕВЛИЕВСКО ПРЕЗ XVIII ВЕК. – В: С е в л и е в о и Севлиевският край, 1, 1967, 253–259.

Дават се сведения за разбойничества и грабежи в Севлиево и имена на разбойници.

I.22. ИЗСЛЕДОВАТЕЛИ И ИЗСЛЕДВАНИЯ НА СЕВЛИЕВО И СЕВЛИЕВСКО. – В: С е в л и е в о и Севлиевският край, 1, 1967, 263–287.

Студия за развитие на краснотието в Севлиевско и данни за дейността на: Й. Г. Бакалов, Ив. Н. Марангозов, В. Х. Беязов, Н. Ив. Ганев, С. Ст. Попов, Хар. П. Вълчанов, Ив. В. Ганев, Дим. Попиванов, Дон. П. Пачников и др.

I.23. БИБЛИОГРАФИЯ ЗА СЕВЛИЕВО И СЕВЛИЕВСКО. – В: С е в л и е в о и Севлиевският край, 1, 1967, 312–353.

Тематично подредена библиография за Севлиевско: Общи трудове и статии; Орохидрография и геология; Статистически сведения за населението; Поминък на населението; Занаяти, индустрия и търговия; Благоустройство, електрификация и водоснабдяване; Учебно дело; Църковно дело; Читалищно дело, музеи и театрално дело; Кооперативно и спестовно дело; Здравно дело; Дружества и организации; Археология и топонимия; Под турско робство – преживелици; Априлско въстание; Освобождение; Борба за социализъм; Севлиево – средище на книгоиздаване и журналистика; Вестници и списания от Севлиевско.

I.24. ОСНОВНИ ИЗВОРИ ЗА БЪЛГАРСКИТЕ СЕЛИЩА И ЛИЧНИ ИМЕНА. – Б ъ л г. език и лит., 1967, № 4, 60–62.

Правят се някои поправки в публикация на сведения за селища в Севлиевско, в поредицата “Извори за българската история” на ИИ при БАН. Т. X, XIII – турски извори.

I.25. НЕОБНАРОДВАНИ ПАМЕТНИЦИ ОТ СЕВЛИЕВСКО (в съавторство с Атанас Милчев) – А р х., 1967, № 2, 39–46.

В статията се публикуват материали за намерени мечове, фибули, оброчни плочки от землищата на различни села в околията.

1968

I.26. НЯКОЛКО СТАТИСТИЧЕСКИ НАБЛЮДЕНИЯ ВЪРХУ БЪЛГАРСКАТА ТОПОНИМИЧНА СИСТЕМА. – Б ъ л г. език, 1968, № 2–3, 222–225.

Засяга се проблемът за честотата на топонимите в зависимост от физикогеографската характеристика на терена: планински, планинско-предпланински, предпланинско-полски и полски.

I.27. СРЕДНОВЕКОВНОТО СЕЛИЩЕ КИЕВО, АНТРОПОНИМЪТ КИЙ И ОТРАЖЕНИЕТО МУ В БЪЛГАРСКАТА И СЛАВЯНСКАТА ТОПОНИМИЯ. – И з в. на ИБЕ, 1968, № 16, 125–134.

Подробно се проучва разпространението на старинното славянско лично име *Кий* в българската и славянска топонимия и местонахождение-то на вилает *Киево* между Тетевен и Луковит.

I.28. ТЪРНОВО – ВЕЛИКО ТЪРНОВО. Етимология и история на названието на града. – Т р у д. на ВПИ “Братя Кирил и Методий” – Велико Търново, 1968, № IV18, 539–565.

Разглежда се разпространението на името в писмени извори и неговия славянски произход.

I.29. ПРИНОС КЪМ НАЗВАНИЯТА НА ВЕТРОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ. – Т р у д. на ВПИ “Кирил и Методий” – В. Търново, 1968, № 5, 1–44.

Студията разглежда имената на ветровете в различните райони на страната; засяга 470 названия в 589 селища от 99 околии.

1969

I. 30. ЗА ЕТИМОЛОГИЯТА НА ОЙКОНИМА ТЪРНОВО. – *O n o m a s t i c a*, Kraków, 1968, № 14, 1–2, 58–73. Вж. тук № 28.

I.31. ЗА НАЗВАНИЯТА НА СЕЛИЩАТА В РУСЕНСКО. – И з в. на ИБЕ, 1969, № 18, 217–242. (В съавторство с Лиляна Минева-Ковачева).

Засяга историята и произхода на селищните имена на 40 села от античността до наши дни.

I.32. ТОПОНИМИЯТА НА ТРОЯНСКО. (Монография). ИБЕ при БАН, 1969, 264 с.

Рец.: А т а н а с о в а, Цв. Приносът и пропуските в “Топонимията на Троянско”. – Т р о я н с к и г л а с, № 34, 26 авг. 1970; С ъ щ а т а. – Б ъ л г. език, № 6, 1971, 579–580; К о в а ч е в, Н. Недоглеждане или неосведоменост? – З а р я на комунизма (Ловеч), № 131, 29 окт. 1970. (Отговор на статията на Цв. Атанасова).

I.33. ЗА ТОПОНИМИЯТА В ТРОЯНСКО. – Н а у к а и труд (ВТУ, В. Търново), VII, № 16, 8 дек. 1969.

Спомен за събиране и проучване на местните имена в Троянска околия.

1970

I. 34. РЕЧНИК НА ГОВОРА В С. КРЪВЕНИК, СЕВЛИЕВСКО.
– Б ъ л г. диалектология. Проучвания и материали, № 5, 1970, 5–52.

В Речника са поместени 2985 лексикални говорни единици; от тях 2194 са български и 791 от чужд произход – заемки.

I.35. ПОГЛЕД ВЪРХУ БЪЛГАРСКАТА ОНОМАСТИКА СКО-
РЕН БРАТ-, БАТ-. – И з в. на ИБЕ, 1970, № 19, 219–227.

Разкрива се първичността на антропонимите, послужили за произ-
веждане на топоними в страната ни.

I.36. ЗА НАЗВАНИЯТА НА УЛИЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ. –
Т р у д. на ВПИ “Братя Кирил и Методий” – В. Търново, 1970, № 61, 1–
51. (Монография).

Въз основа на съвкупността от имената на улиците в българските
градове се разкриват принципите на създаване на тези имена.

I.37. СЕВЛИЕВСКО В СВЕТЛИНАТА НА ПИСМЕНИТЕ ИЗ-
ТОЧНИЦИ ДО СРЕДАТА НА XIX ВЕК. – В: С е в л и е в о и Сев-
лиевиеският край, 2, 1970, 259–277.

Кратък преглед на исторически събития от средновековието до XIX в.

I.38. СЕВЛИЕВО – ПОЛИГРАФСКО И ЖУРНАЛИСТИЧЕСКО
СРЕДИЩЕ. – В: С е в л и е в о и Севлиевиеският край, № 2, 278–300.

Дават се данни за печатниците, издателствата и периодичните изда-
ния в Севлиево (8 печатници, 5 издателства и 89 вестника и списания).

1971

I. 39. НЯКОИ ПРЕДВАРИТЕЛНИ НАБЛЮДЕНИЯ ВЪРХУ
ЛИЧНИТЕ ИМЕНА НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИТЕ ПРИ ВТУ В
гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО. – В: Ф и л о л о г и ч е с к и изследвания,
ВТУ, 1971, 69–79.

Проследява се честотността и произхода на личните имена на канди-
дат-студентите в университета за периода 1965 – 1969 г., една съвкупност
от 11 906 кандидати.

I.40. МАТЕРИАЛИ ЗА АРХЕОЛОГИЧЕСКАТА КАРТА НА
СЕВЛИЕВСКО. – А р х., 1971, № 2, 45–57. (В съавторство с Ат.
Милчев).

Представят се непубликувани находки от Севлиево: оръжия, оръдия за производство.

1972

I.41. МИНАЛОТО НА ГЕРОИЧЕН КРЪВЕНИК. Монография. С., НС ОФ, 320 с.

Рец.: Т о д о р о в, Димо. Ценен краеведчески труд. – Р о с и ц а (Севлиево), № 1, 6 ян. 1973; Д и м о в, Димитър. Себеотричание в името на свободата. – Б о р б а (В. Търново), № 47, 19 апр. 1973; М и н е в, Димо. Строго научна и богата документирана селищна история. – Б а л к а н с к о знаме (Габрово), № 146, 13 дек. 1972; М е д н и к а р о в, Хр. Интересна селищна история. – Б о р б а (В. Търново), № 100, 23 авг. 1973; Т о д о р о в, Димо. Краеведско изследване за село Кръвеник. – В: М у з е и и паметници на културата, № 3, 1972, с. 80; Ч о л о в, Петър. Миналото на героичен Кръвеник. – Ч и т а л и щ е, № 5, 1975, с. 25; С т е ф а н о в, Стефан. Миналото на Кръвеник – пример за младото поколение. – Р о с и ц а (Севлиево), № 43, 25 окт. 1969.

1973

I.42. ЗА ЛИЧНИТЕ ИМЕНА СЪС СУФИКС -ОШИ -УШИ В БЪЛГАРСКАТА АНТРОПОНИМИЯ. – В: С л а в и с т и ч н и проучвания. В чест на VII международен славистичен конгрес. С., ВТУ, 1973, 113–121.

Въз основа на разнообразни извори се посочват личните имена на *-оши* и *-уши* в антропонимичната ни система в съпоставка с други славянски системи.

I.43. НАЗВАНИЯТА НА СЕЛИЩАТА ВЪВ ВЕЛИКОТЪРНОВСКО. – В: Ю б и л е е н сборник. [В чест на 10-та годишнина на Университета.], № 1 – Езикознание. Велико Търново, ВТУ, Филолог. ф-т, 1973, 1–40.

В студията се изяснява историята, етимологията и класификацията на 144 селищни имена от Великотърновска околия и въз основа на тях са направени някои езикови и поселищни изводи.

I.44. ГЕОГРАФСКАТА ЛЕКСИКА В ТОПОНИМИЯТА НА СРЕДНА СЕВЕРНА СТАРА ПЛАНИНА. – В: Ф и л о л о г и ч е с к и студии. Велико Търново, ВТУ “Св. Св. Кирил и Методий” и Съюзът на научните работници – клон В. Търново, 1973, 75–102.

В студията са възстановени географските термини, залегнали в топонимията на Средна Стара планина в три планински околии – Габровска, Севлиеvsка и Троянска; на базата на 25 182 топонима се разкрива, че участват 193 термина: от тях 146 оронимични, 46 хидронимични и 11 ойконимични.

1974

I.45. ВТОРИ ПРИНОС КЪМ НАЗВАНИЯТА НА ВЕТРОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ. – Т р у д. на ВТУ “Кирил и Методий”. Велико Търново, Филолог. ф-т, 10, № 1, 3–42. (Студия).

В студията се привличат нови материали към първия принос (Вж. № I.29).

I.46. МИНАЛОТО НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО В СВЕТЛИНАТА НА ТОПОНИМИТЕ В ПРОИЗВЕДЕНИЯТА НА ТЪРНОВСКАТА КНИЖОВНА ШКОЛА И НА СЪВРЕМЕННАТА ТОПОНИМИЯ. – В: Т ъ р н о в с к а книжовна школа, 1371 – 1971. [Международен симпозиум, Велико Търново, 11–19 окт. 1971 г.]. С., БАН, 211–224.

Въз основа на езиковия и народностния произход на наличните средновековни и днешни топоними се правят някои изводи за поселищните отношения във Велико Търново и близките му райони.

I.47. КЪМ НАЗВАНИЕТО НА ГРАДА СЕВЛИЕВО. – Б ъ л г. език, 24, № 5, 425–431.

Въз основа на значителен изворов материал името на града може да се тълкува на турска езикова антропонимична основа, но значително по-българено: *Серви/Селви>Селвиево>Севлиево*.

1975

I.48. ТЕТЕВЕН. – Т у р и с т, 20, 1975, № 7, с. 26.

Прави се извод, че името на града е първично жителско име от селище или местност, или е първично родово име, а то от лично име *Темо<Хъм*lmo>Хм*lmo*.

1976

I.49. НЯКОИ ЛИНГВИСТИЧНИ ПРОБЛЕМИ ОКОЛО ИМЕНАТА НА ТРИ УКРЕПЕНИ СЕЛИЩА ОТ ВТОРАТА БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА. – В: Т ъ р н о в с к а книжовна школа. [Втори меж-

дународен симпозиум, 20–23 май 1976], Велико Търново, ВТУ и Институт по балканистика при БАН, 20–23 (резюме).

Изяснява етимологиите на средновековните укрепени селища *Витенград*, *Батошовград* и *Градница* в Севлиевския край.

I.50. ВЪРХУ ИСТОРИЯТА И ЕТИМОЛОГИЯТА НА СЕЛИЩНОТО ИМЕ СУНГУРЛАРЕ. – Б ъ л г. език, 26, 1976, № 6, 478–480.

Името се тълкува като турско родово име *Сонгурлар/Сунгурлар* от *сунгур* ‘вид бял сокол’.

I.51. СЕЛИЩНИТЕ НАЗВАНИЯ ОТ ДРЯНОВСКО. – О п о - m a s t i c a, 21, 1976, № 1, 107–124. (Студия).

Разглежда се произхода и значенията на имената на селата и колибите в Дряновска околия; общо 228. 4 имена могат да се отнесат към Средновековието, а останалите към времето на османското владичество.

1977

I.52. КАКЪВ Е ПРОИЗХОДЪТ НА СЕЛИЩНОТО ИМЕ БАТУЛЦИ. – Б ъ л г. език, 27, 1977, № 4, 354–355. (Вж. № 204).

Името е първично родово от лично име *Батул*.

I.53. СЕЛИЩНИТЕ НАЗВАНИЯ В ПАВЛИКЕНСКИЯ КРАЙ. – В: П а в л и к е н и и Павликенският край. С., 115–134. (Студия).

Проучен е произходът на селищните имена: *Бяла Ряка*, *Сухиндъл*, *Батак*, *Росица*, *Върбодка*, *Гърна* и *Дълга Липница*, *Горско Косово*, *Горско Сливово*, *Бяла Черква*, *Калакострово* (*Красно Градище*), *Градище* (*Осма Градище*), *Варана*, *Дъскот*, *Плужна*, *Сопот*, *Недан*, *Сломер*, *Караисен*, *Мурадбей*, *Умурбей*, *Димча*, *Мусина*, *Бутово*, *Стамболдово*, *Паскалевец*, *Патреш*, *Михалици*, *Лесичери*, *Павликени*, *Вишовград*.

I.54. ИМЕНАТА НА НЯКОИ МЕСТНОСТИ – ОБЕКТ НА ИЗЛЕТИ НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ТУРИСТИ. – В: 75 г о д и н и туристическо дружество “Трапезица” (1902 – 1977). Юбилеен сборник. В. Търново, 1977, 69–74.

Изяснява значението и произхода на: *Трапезица*, *Емен*, *Хотница*, *Ксилофор*, *Устето*, *Качица*, *Вонеща вода*, *Хайн боаз*, *Чумерна*, *Ботура*, *Грамадлива*, *Кръстец*, *Атово падало*, *Бедек*, *Бъзлуджа*, *Свети Никол*, *Малуша*, *Узана*, *Чифут*, *Корита*, *Пеещите скали*, *Куртбашица*, *Мазалат*, *Кадемлия*, *Пиргос*, *Зелениковец*, *Тъжа*, *Марагидик*, *Русалиите*, *Юрушка грамада*, *Юмрук чал*.

I.55. НЯКОИ НАБЛЮДЕНИЯ ВЪРХУ ЛИЧНИТЕ ИМЕНА НА -ОШ И -УШ В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК В СРАВНЕНИЕ С ТЕЗИ В ПОЛСКИ. – In: *Studia polsko-bułgarskie (Prace językoznawcze)*, Kraków, 1977, 15–25.

Сравняват се на общославянска основа български и полски лични имена с наставка *-ош* и *-уш*. Дават се карти за разпространение на българските имена у нас.

1978

I.56. ЕДИН СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЕН ТИП В ЮЖНОСЛАВЯНСКАТА И РУМЪНСКАТА АНТРОПОНИМИЯ (-УЛ ЛИЧНИ ИМЕНА). – В: *Славянска филология*. Т. 15 – Езикознание. С., 365–378.

Разглеждат се 217 -ул имена у нас и се отрича румънско влияние на този тип имена в славянските езици. Дори отделни лични имена в румънски имат славянобългарска основа.

I.57. КЪМ НАЗВАНИЯТА НА ГРАДОВЕТЕ В БЪЛГАРИЯ. – Труд. на ВТУ, Филолог. ф-т, 13, С., 1978, № 2, 230–261.

Тълкуват се имената: *Беркџица, Върна, Дряново, Лясковец, Тръвна, Павликени, Свищов, Шюмен*.

I.58. НЯКОИ ПРОМЕНИ В ТОПОНИМИЯТА НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОКРЪГ СЛЕД ДЕВЕТИ СЕПТЕМВРИ. – В: *Славянски и слични проучвания*. Сборник с материали от научна сесия, посветена на 30-годишнината от социалистическата революция в България. ВТУ, 1978, 65–77.

Обсъждат се проблемите и принципите, въз основа на които да се извършат преименувания на обекти в селищата или даване на нови названия на квартали, площади, жилищни комплекси, хотели, магазини и заведения, на просветни организации и производствени предприятия.

I.59. ПОДГОТОВКА ЗА АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ В СЕЛАТА НА СЕВЛИЕВСКА ОКОЛИЯ. – В: *Априлското въстание в Първи Търновски революционен окръг 1876*. С., 1978, 93–100.

Прави се преглед на цялостната подготовка за въстание в Севлиевския край, независимо че в него участват само планинските села Кръвник, Батошево, Ново село и Гъбене.

I.60. ПОЯВА И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ЛИЧНОТО ИМЕ РАДУЛ В БЪЛГАРСКАТА АНТРОПОНИМИЯ. – В: С л а в и с т и ч н и проучвания. [Сборник в чест на VIII международен славистичен конгрес]. В. Търново, ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”, 1978, 79–84.

Проследява се появата на личното име *Радул* в България. Прилага се и карта на България с разпространението му по векове XV–XX.

I.61. ИМЕТО НА ИВАЙЛО И НЕГОВОТО РАЗПРОСТРАНЕНИЕ. – Б о р б а, XXXV, 58 от 6.V.1978.

1979

I.62. РАЗГОВОР ЗА ИМЕНАТА – ШУМЕН. – Т у р и с т, 1979, № 11.

История и етимология на името: прилагателно он *щѹма* или от лично име *Шѹмо* – *Шѹмен*.

1980

I.63. ВИДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА БЪЛГАРСКАТА ЛИНГВИСТИКА. Проф. д-р Иван Дуриданов на 60 години. – Б о р б а (Велико Търново), № 23 (4322), 23 февр. 1980.

I.64. ВИДЕН БЪЛГАРСКИ УЧЕН. Проф. д-р Иван Дуриданов на 60 години. – Т у р и с т, 1980, № 7, С. 20.

I.65. ВИДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА БЪЛГАРСКОТО ЕЗИКОЗНАНИЕ. Проф. д-р Иван Дуриданов на 60 години. – Н а у ч е н ж и в о т, № 1, ян.–март 1980, с. 35.

I.66. ПРОФЕСОР Д-Р ИВАН ДУРИДАНОВ НА ШЕСТДЕСЕТ ГОДИНИ. – С ъ п о с т а в и т е л н о езикознание, 1980, № 2, 76–79.

I.67. ПОЯВА И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИМЕТО АЛБЕНА В БЪЛГАРСКАТА АНТРОПОНИМИЯ. – В: Е з и к о в е д с к и проучвания в чест на акад. В. Н. Георгиев. БАН, 1980, 238–243.

Разпространението на името у нас се активизирало от героиня в произведение на Йордан Йовков.

I.68. ГЕОГРАФСКАТА ЛЕКСИКА В ПЪТЕПИСИТЕ НА ИВАН ВАЗОВ. – О н о м а с т и с а, 25, 1980, 197–221 (Краков – Полша).

Изследването се базира върху Иван Вазов, Събрани съчинения. Т. X – 1956; Т. XI – 1956.

I.69. НЯКОИ ЛИНГВИСТИЧНИ ПРОБЛЕМИ ОКОЛО ИМЕНАТА НА ТРИ УКРЕПЕНИ СЕЛИЩА ОТ ВТОРАТА БЪЛГАРСКА ДЪРЖАВА. – В: Т ъ р н о в с к а книжовна школа. Втори международен симпозиум. В. Търново, 20– 23 май 1976. С., т. 2, 351–358.

Разглеждат се имената *Витень*, *Батџиево*, *Градница*.

I.70. НАЗВАНИЯТА НА НЯКОЛКО СРЕДНОВЕКОВНИ СЕЛИЩА КАТО ИЗВОР ЗА ЕТНОГЕНЕЗИСА НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД. – В: С р е д н о в е к о в н и я т български град. С., БИД, 246–252.

Проучват се названията: *Плиска*, *Преслав*, *Шумен*, *Червен*, *Плевен*, *Ловеч*, *Кърн*, *Мъглиж* и *Твърдица*.

1981

I.71. ОТНОСНО ИМЕНАТА НА ПОЕТА ЯВОРОВ И ПОПУЛЯРНОСТТА МУ В БЪЛГАРСКАТА ОНОМАСТИКА. – В: Ф и л о л о г и ч е с к и студии. Съюз на научните работници в България – клон Велико Търново. ВТ, 1981, 425–440.

В статията се обяснява произхода на личното, фамилното име и псевдонима на поета.

I.72. НЯКОЛКО ТОПОНИМА ОТ БАСЕЙНА НА РЕКА ЯНТРА В ИНТЕРПРЕТАЦИЯ НА СТЕФАН МЛАДЕНОВ И НА ПОСЛЕДНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ. – Е з и к и литература, 36, 1981, № 3, 90–95.

Интерпретират се топонимите *Янтра* – *Ѕтър*, *Росица*, *Видима*, *Търново*, *Габрово*, *Севлиево*, *Гостилица*, *Дивеци*, *Плăчковци*, *Крăслевици*, *Големани*, *Калпазани*, *Шейтани*, *Торбалџи*, *Разпџовци*, *Дерикџовци*, *Ѕмниците*, *Мързџни*, *Балџанците*, *Търсигџите*, *Сърбогџите*, *Гџџурниците*, *Сухолџевци*, *Врабџите*, *Скорџите*, *Гџџеровци*, *Пърчовци*, *Чакали*, *Мџчовци*, *Паџновци*, *Мирославци*, *Добромџрка*, *Новџковци*, *Върбџановци*, *Горџановци*, *Брџанковци*, *Славовци*, *Владџовци*, *Спџсета*, *Бџџџета*, *Дрџгневци*, *Рџшевци*, *Тџдорџета*, *Мџховци*, *Пџвлевци*.

I.73. ПОЯВЛЕНИЕ И РАСПРОСТРАНЕНИЕ ЛИЧНОГО ИМЕНИ АЛБЕНА В БОЛГАРИИ. – In: P r o c e s s i n g of the 13-th international congress of onomastic sciences. Т. I, Krakџw, 1981, 673–675.

I.74. ИЗ СТАРИННАТА ТОПОНИМИЯ В ТЕТЕВЕНСКО. – В: Страницы из миналото на Тетевенския край. С., изд. ОФ, 1981, 51–62 (в съавторство с Христина Станева).

В студията са включени 45 топонима от най-древния пласт в околията като: *Азаница, Балвѐня, Болдовѐн, Бѐрса, Басарѐн, Батѹлиц, Бѐли Вит, Богатѐн, Брестниѐца, Брусен, Бунѐл, Вѐжен, Вѐжниѐца, Висѐр, Владѐя, Вѐбела, Галата, Глѹжене, Гѹзниѐца, Грѹхотна, Десеткѐр, Джѐдвар, Дѹскот, Жидовиѐца, Занѹгата, Кавладѐня, Калапѹт, Клѐмаш, Кукѹй, Кѹманец, Лесидрѐн, Лѐцниѐца, Мѹровиѐца, Ѳзрен, Пѐнега, Пеливѹра, Петрахѐля, Полѹтен, Рибѐриѐца, Свеѹй плаз, Скрѐбетна, Тѐтевен, Чертѐй град.*

1982

I.75. НАЧАЛОТО НА БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА В СВЕТИНАТА НА ПРЕДСЛАВЯНСКАТА И РАНОСЛАВЯНСКАТА ТОПОНИМИЯ В СЕВЕРОИЗТОЧНА БЪЛГАРИЯ. – В: България 1300. Институции и държавна традиция. Т. 2. С., 1982, 161–163.

Въз основа езиковия произход на топонимите: *Йстѹр, Йскѹр, Ѳсѹм, Панѐйска, Плайска, Преслѹв, Шѹмен, Чѐрвен град* и др. се потвърждават заключенията на археолозите, че Североизточна България е била обезлюдена от предславянското население и само отделни групи са дочакали трайното отсядане на нашите прадеди славяни и прабългари, създавайки свои селища край развалините на предишни селища.

I.76. БЪЛГАРСКА ОНОМАСТИКА. Наука за собствените имена. (Спецкурс). Велико Търново, Великотърновски университет “Кирил и Методий”, 1982, 230 с. Тираж 2000.

Това е първата монография у нас, включваща всички дялове и проблеми на нашата ономастика. Засяга разделите: топонимия, антропонимия, зоонимия, космонимия и астронимия, навионимия, хремонимия, хрононимия.

Рец. и отзиви: М а р и н о в, Георги. Ценно помагало по ономастика. – Н а у к а и труд (Орган на ВТУ – Велико Търново), 21, № 6 (263), 24 май 1983; С ѹ щ и я т. Полезно помагало по ономастика. – В: У н и в е р с и т е т с к и известия (ВТУ), I, 1982, № 2.

К он д у к т о р о в а - В ѹ л к а н о в а, Анастасия. Богатството на езика ни. Първият български учебник за собствени имена. – Б о р б а (Велико Търново), 40, № 59, 19 май 1982; С ѹ щ а т а. Н. П. Ковачев. Българска ономастика. – Б ѹ л г. език, 34, 1984, № 1, 86–88.

Русинов, Русин. Н. П. Ковачев. Българска ономастика. – Б ъ л г. език, 34, 1984, № 1, 84–85.

Ангелова - Атанасова, Мария. Ценно помагало за специалисти и краеведи. – Б а л к а н с к о знаме (Габрово), 32, № 90, 2 авг. 1982.

Михайлова, Димитрина. Н. П. Ковачев. Българска ономастика. В. Търново, ВТУ “Св. св. Кирил и Методий”, 1982. – С ъ п о с т. езикознание, 9, 1984, № 3, 102–104.

За ономастичната монография се изказват положително редица специалисти от чужбина: Д-р Карл Г у т ш м и д (Берлин): “... поздравявам Ви от все сърце с този важен, оригинален и ценен труд. Доколкото зная, в цялата славистика такава пълна ономастика няма.” (30 май 1983). Д-р Петар Ш и м у н о в и ч (Загреб, Хърватска): “...получих Вашата книга “Българска ономастика”, която сега чета и от която съм доволен като специалист. И аз се каня вече дълго време да започна подобен труд за Хърватско; щастлив съм, тъй като книгата Ви ще ми бъде от помощ и образец за работа.” (8 юни 1983). Проф. д-р Мате Ш и м у н д и ч (Марибор, Словения): “...получих труда Ви “Българска ономастика”. С него приятно ме изненадвате и много ме зарадвахте. Уверен съм, че сте създали много ценно и пълно изследване. Много сте задължили българската ономастика и на всички ни сте показали отличен начин на съставяне на такъв общ труд по ономастика...” (21 юни 1983). Д-р Рудолф Ш р а а м е к (Бърно, Чехословакия): “... Много съм радостен, че сте ми изпратили книгата си “Българска ономастика”. Написана е интересно, с удоволствие от нея ще черпя опит при преподаването на ономастика в Университета в Бърно.” (27 дек. 1983).

I.77. ОНОМАСТИЧНИ ПРОУЧВАНИЯ ВЪВ ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ “КИРИЛ И МЕТОДИЙ”. – В: 1 3 0 0 г о д и н и Българска държава. В. Търново, ВТУ, 1982, 65–73.

Засяга се цялостната организация и дейност по събиране и разработване на материали по българска ономастика, по изграждане на национален център – кабинет и лаборатория по топонимия и антропонимия; разработка на домашни, курсови и дипломни работи със студенти и кръжочници.

1983

I.78. ИМЕТО НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ “КИРИЛ И МЕТОДИЙ”. – В: Ю б и л е е н сборник “20 години Великотърновски университет 1963 – 1983”. Езикознание, № 1. Велико Търново, ВТУ, 1983, 154–161.

По исторически извори се проследяват графичните варианти на имената на патрона на университета; изясняват се езиковият произход и значението на имената и честотата на разпространението им в съвременната антропонимична система.

I.79. ВЪРХУ ИМЕНАТА НА КОНСТАНТИН-КИРИЛ ФИЛОСОФ. – С т а р о б ъ л г а р с т и к а, 7, 1983, № 4, 101–106.

Принос към произхода и разпространението на светското и духовно име на един от апостолите на славянската и българската писменост.

I.80. ЕДНО СТАРИННО ИМЕ ВЪРХУ ПРЪСТЕН-ПЕЧАТ ОТ ТЪРНОВГРАД. – Б ъ л г. език, 33, 1983, № 4, 319–321.

Изяснява се произхода и значението на името *Бесар*, възстановено от пръстен-печат "*Бесаров пръстен*". Вероятно има тракийска основа, сродно с имена като *Бессос*, *Бессиос* или пък от славянски в *бяс*, смислово сродно с Гневомир, Ярослав.

I.81. ЕЗИКОВО-ПОСЕЛИЩНИ ОТНОШЕНИЯ В БАСЕЙНА НА ЯНТРА СПОРЕД СЕЛИЩНИТЕ НАЗВАНИЯ. – В: В е л и к о Търново и Великотърновският край през вековете. Велико Търново, Съюз на научните работници в България – клон В. Търново, 1983, 121–133.

На основата на площ от 7560 км² с 68 634 местни имена от басейна на Янтра, върху класификацията на 1133-те названия на селищата се разкриват езиково-поселищните отношения в басейна от древността до Освобождението.

I.82. ПРОИЗХОД НА СЕЛИЩНОТО НАЗВАНИЕ КАРНОБАТ. – Е з и к и литература, 1983, № 4, 120–123.

Според наличните писмено засвидетелствани форми най-убедително е името да се изведе от тур. прякор *Карин/Карън юбасъ* 'Каринов род, задруга'; *оба* 'род, челяд', *ова* 'равнина, кър, поле'.

I.83. ДРЯНОВСКО В СВЕТЛИНАТА НА МЕСТНИТЕ НАЗВАНИЯ. – В: Д р я н о в о и Дряновският край (Шумен – Дряново), 1983, № 1, 9–20.

Авторът, след като е събрал и обработил цялостно топонимията от Дряновска околия, представя в студията си само изводите си за езиково-поселищните отношения в този край през вековете.